

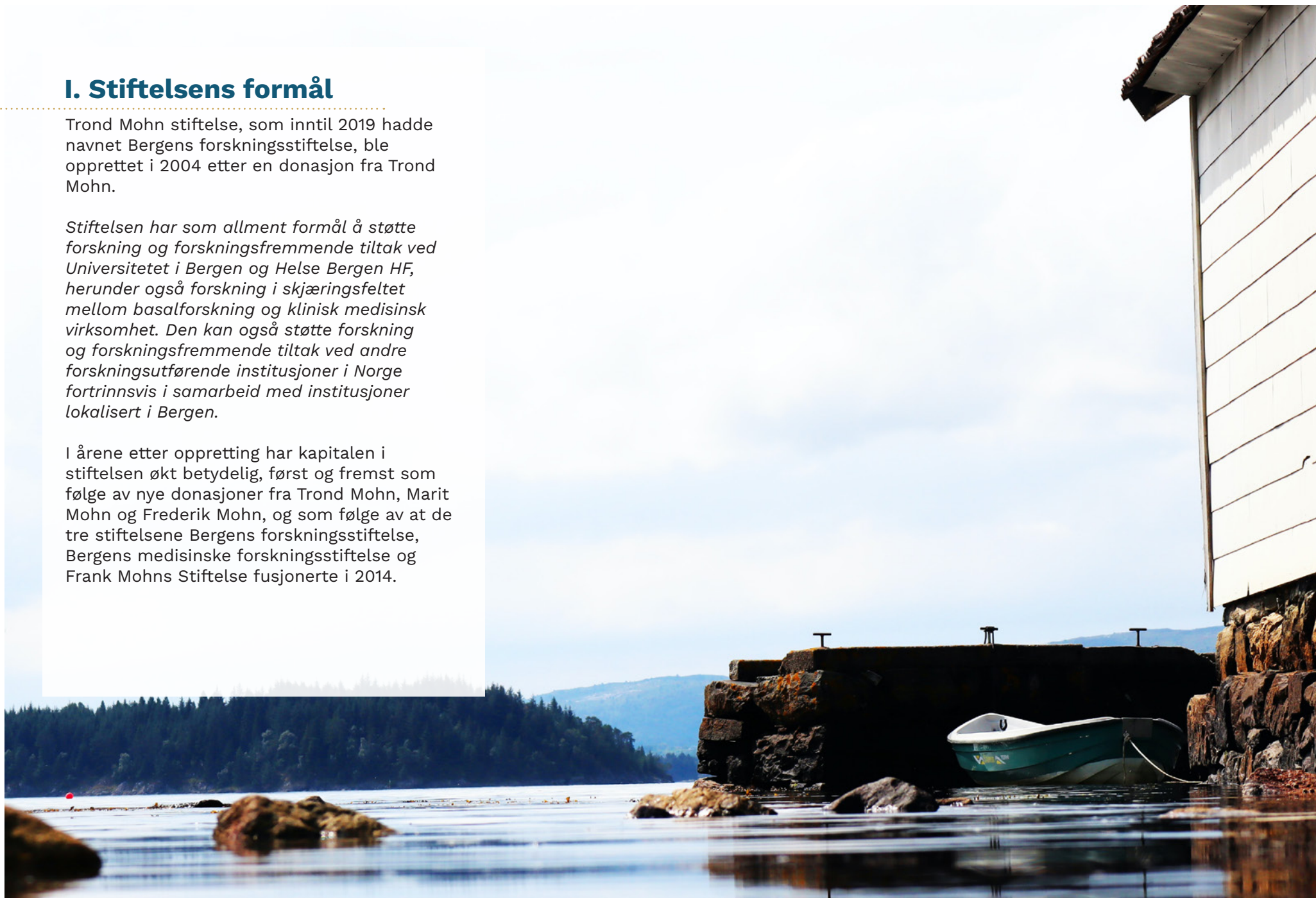
Årsberetning 2022

I. Stiftelsens formål

Trond Mohn stiftelse, som inntil 2019 hadde navnet Bergens forskningsstiftelse, ble opprettet i 2004 etter en donasjon fra Trond Mohn.

Stiftelsen har som allment formål å støtte forskning og forskningsfremmende tiltak ved Universitetet i Bergen og Helse Bergen HF, herunder også forskning i skjæringsfeltet mellom basalforskning og klinisk medisinsk virksomhet. Den kan også støtte forskning og forskningsfremmende tiltak ved andre forskningsutførende institusjoner i Norge fortrinnsvis i samarbeid med institusjoner lokalisert i Bergen.

I årene etter oppretting har kapitalen i stiftelsen økt betydelig, først og fremst som følge av nye donasjoner fra Trond Mohn, Marit Mohn og Frederik Mohn, og som følge av at de tre stiftelsene Bergens forskningsstiftelse, Bergens medisinske forskningsstiftelse og Frank Mohns Stiftelse fusjonerte i 2014.

II. Kapital

Årets aktivitetsregnskap er gjort opp med et underskudd på 64 mill. kroner. Ved utgangen av 2022 er stiftelsens totalkapital 2.696 mill. kroner og egenkapitalen er 2.247 mill. kroner.

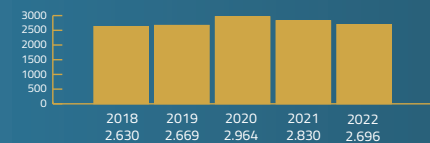
Styret i Trond Mohn stiftelse vedtar årlig en investeringsstrategi i tråd med stiftelsens overordnede og langsiktige formål. Kapitalforvaltningen gjøres av stiftelsens egne ansatte. Kapitalen er plassert i verdipapirmarkedet. For å motvirke risikoen som følger av verdisvingninger i finansmarkedene er det lagt til grunn en bred diversifisering i investeringsstrategien, både med hensyn til aktivaklasser og antall posisjoner innenfor den enkelte aktivaklasse.

Per 31.12.22 er bokført verdi av stiftelsens investeringer i aksjer og verdipapirer 2.639 mill. kroner. Virkelig verdi er vurdert å være noe høyere, 2.988 mill. kroner, da det i regnskapene er lagt til grunn det laveste av anskaffel-seskostnaden og virkelig verdi. I 2022 oppnådde stiftelsen en avkastning på 105 mill. kroner på kapitalen (basert på markedsverdi), og dette tilsvarer 3,4 %.

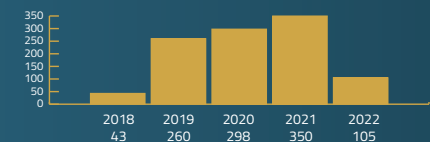
Stiftelsen har et langsiktig perspektiv, og tildelinger blir finansiert av

avkastningen på stiftelsens kapital. Utdelingsprofilen justeres i tråd med hvordan den langsiktige avkastningen utvikler seg over tid.

Totalkapital (MNOK)

Avkastning (MNOK)

1390 MNOK
tildelt totalt

200
prosjekter

III. Tildelinger

Stiftelsens viktigste oppdrag er å omsette stifters intensjoner og pengegaver til gode satsinger på forskning og forskningsfremmende virksomhet – til beste for det samfunnet som i neste omgang skal nyte godt av forskningsvirksomheten.

TMS vektlegger å ha gode tildelingsprosesser, og alle satsinger skal være prioritert av ledelsen i mottagende institusjon. Stiftelsen har et vitenskapelig rådgivende utvalg, sammensatt av anerkjente fagpersoner. I arbeidet med å vurdere søknader benytter stiftelsen seg av internasjonalt anerkjente forskere innen fagfeltene som søknadene dekker. I 2022 fikk stiftelsen bistand fra 53 slike uavhengige eksperter.

Per 31.12.2022 er det tildelt totalt 1.390 mill. kroner fordelt på 200 prosjekter og en øremerket gave på 250 mill. kroner samt 23 mill. kroner av avkastningen på denne er stilt til disposisjon til Helse Bergen. Av dette er 1.218 mill. kroner utbetalt. Stiftelsens prosjektgjeld er 447 mill. kroner, og av dette er 314 mill. kroner kortsiktig prosjektgjeld som kan komme til utbetaling i løpet av 2023.

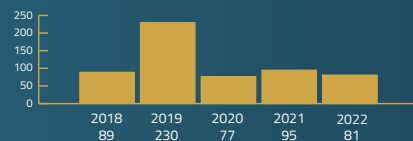
I 2022 har stiftelsen forpliktet seg til å bidra med 104 mill. kroner til 10

prosjekter. I tillegg til dette kommer tildeling av 10 mill. kroner til et prosjekt som først blir avtalefestet og regnskapsført i 2023.

I tillegg til gavene fra TMS, bidrar også mottakerinstitusjonene med egne midler og ressurser til prosjektene.

Tildelingene er konsentrert om flerårige kompetanseprosjekter og tematiske forskningssatsinger, samt midler til infrastruktur for forskning. For komplett oversikt over årets tildelinger vises det til note 5 i årsregnskapet.

Tildelinger (MNOK)

Kompetansebygging

Stiftelsen har helt siden den ble etablert satset på kompetansebygging ved Universitetet i Bergen (UiB) og Helse Bergen (HB), og har i samarbeid med disse etablert programmer som skal fremme rekruttering av fremragende forskere til Bergen og bygge fremragende fagmiljøer.

Stiftelsens største satsing er TMS Starting Grant. Programmet lyses ut årlig og omfatter alle fagområder ved Universitetet i Bergen.

I 2022 har stiftelsen forpliktet seg til å bidra med:

- 10 mill. kroner over fire år til TMS Starting Grant til Carina Strell, UiB og prosjektet *EVOMaps – Kartlegging av tidlig brystkreft*. Fagfelt: molekylær patologi.
- 10 mill. kroner over fire år til TMS Starting Grant til Suzette Flantua, UiB og prosjektet *Fortiden, nåtiden og fremtiden for verdens alpine biomer*. Fagfelt: terrestrisk økologi.
- 9,8 mill. kroner over fire år til TMS Starting Grant til Mali Husby Rosnes, UiB og prosjektet *Resirkulerbare katalysatorer for bærekraftige polymerer fra CO₂ og bio-baserte epoksider*. Fagfelt: uorganisk kjemi og katalyse.

Med tildelingene som er vedtatt og kon-

traktsfestet i 2022 har stiftelsen tildelt Universitetet i Bergen totalt 362 mill. kroner til 47 unge forskere gjennom dette rekrutteringsprogrammet.

I tillegg til dette kommer tildelingsvedtak på 10 mill. kroner som først blir avtalesfestet og regnskapsført i 2023:

- 10 mill. kroner over fire år til TMS Starting Grant til Justas Zalieckas, UiB. Han skal videreutvikle sin nye metode for å lage diamantbelegg på tredimensjonale flater for bruk på medisinske implantater. Fagfelt: nanofysikk

Kompetansebygging er også sentralt i flere av de tematiske satsingene, se etter-

følgende omtale av disse.

Frem til 2015 tildelte stiftelsen 70 mill. kroner til et treårig rekrutteringsprogram for medisinsk forskning ved UiB, og i 2015 ble det tildelt 68,5 mill. kroner til UiB og program for rekruttering av toppforskere til Universitetet i Bergen ("Toppforskprogrammet"). UiB har ved hjelp av dette rekruttert fem senior internasjonale toppforskere til Bergen og hver av disse har fått en startavtale over fem år og har etablert et toppforskerteam ved UiB.

Carina Strell
TMS Starting Grant 2021

Suzette Flantua
TMS Starting Grant 2021

Mali Husby Rosnes
TMS Starting Grant 2021

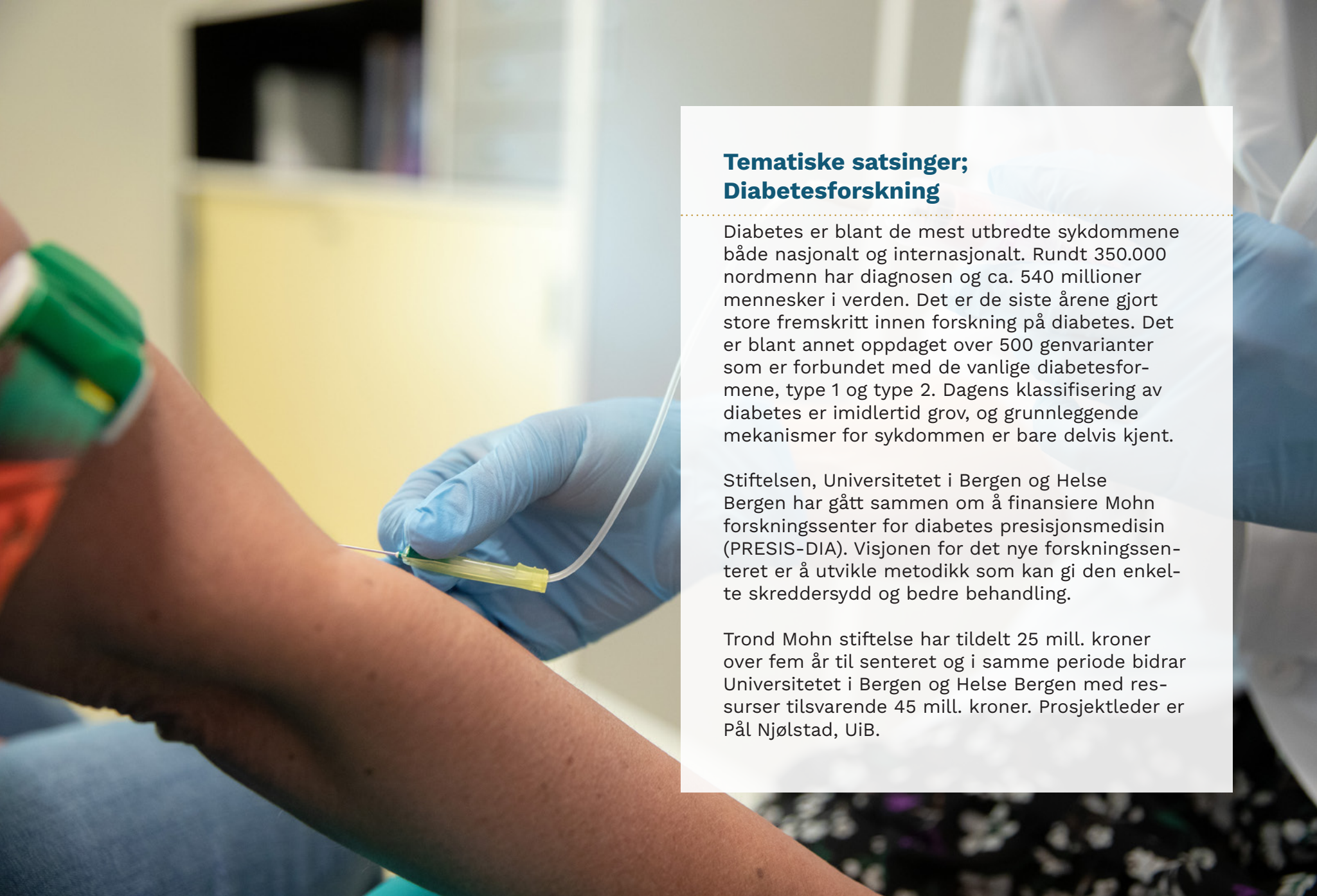
Justas Zalieckas
TMS Starting Grant 2022

Tematiske satsinger

Stiftelsen støtter også forskning, rekruttering og kompetansebygging innenfor tematiske områder. De nyeste satsingene er innen diabetesforskning, dyp-havsforskning, hjerneforskning, antibiotikaresistens (AMR) og regenerativ medisin og pandemiforskning (Covid-19).

Stiftelsen har i 2022, i samarbeid med mottakerinstitusjonene, forpliktet seg til å bidra med midler til følgende satsninger:

Tematiske satsinger; Diabetesforskning

Diabetes er blant de mest utbredte sykdommene både nasjonalt og internasjonalt. Rundt 350.000 nordmenn har diagnosen og ca. 540 millioner mennesker i verden. Det er de siste årene gjort store fremskritt innen forskning på diabetes. Det er blant annet oppdaget over 500 genvarianter som er forbundet med de vanlige diabetesformene, type 1 og type 2. Dagens klassifisering av diabetes er imidlertid grov, og grunnleggende mekanismer for sykdommen er bare delvis kjent.

Stiftelsen, Universitetet i Bergen og Helse Bergen har gått sammen om å finansiere Mohn forskningssenter for diabetes presisjonsmedisin (PRESIS-DIA). Visjonen for det nye forskningssenteret er å utvikle metodikk som kan gi den enkelte skreddersydd og bedre behandling.

Trond Mohn stiftelse har tildelt 25 mill. kroner over fem år til senteret og i samme periode bidrar Universitetet i Bergen og Helse Bergen med ressurser tilsvarende 45 mill. kroner. Prosjektleder er Pål Njølstad, UiB.

Tematiske satsinger; Regenerativ medisin

Målet med regenerativ medisin, som også kalles avansert celleterapi, er å erstatte skadet vev ved å injisere pasienten med celler som er manipulerte i laboratoriet. Under behandling vil kroppens egne reparasjonsmekanismer bli stimulert til å reparere tidligere uopprettelig skader.

I 2020 tildelte stiftelsen 5 mill. kroner over 5 år til Helse Bergen til etablering av Senter for Regenerativ Medisin ved Haukeland universitetssykehus. Senteret er etablert i samarbeid med Universitetet i Bergen. I 2021 ble satsingen styrket med tildeling til forskningsprosjekter som kan bidra til den faglige utviklingen av senteret. Tildeling til to prosjekter i regi av Helse Bergen ble avtalefestet i 2021 og i 2022 har stiftelsen forpliktet seg til å bidra med:

- 6,6 mill. kroner over fire år til prosjektet *Klinisk behandling av osteonekrose med mesenchymale stamceller*, UiB. Prosjektleder er Kamal Mustafa.
- 5 mill. kroner over tre år til prosjektet *Etablering av protokoller for produksjon av genmodifiserte celler til klinisk bruk*, Helse Bergen. Prosjektleder er Einar Kristoffersen.

Stiftelsen samlede bidrag til satsingen er 30 mill. kroner. I tillegg bidrar mottakerinstitusjonene med betydelige midler og ressurser.

Tematiske satsinger; Antibiotikaresistens (AMR)

Antibiotikaresistens er en av vår tids største trusler mot folkehelsen globalt og nasjonalt. Stiftelsen ønsker å bidra til økt kunnskap om antibiotikaresistens og har i samråd med Folkehelseinstituttet og andre kompetansemiljøer i Bergen, Stavanger, Oslo, Trondheim og Tromsø etablert et nasjonalt forskningsprogram som er innrettet mot dette fagfeltet. I 2019-2020 tildelte stiftelsen 80 mill. kroner over fire år til fem prosjekter innen tematikken.

I 2020 ble satsingen styrket ytterligere ved tildeling av 7,7 mill. kroner til etablering av Vestnorsk senter for antimikrobiell resistens (CAMRIA) ved Universitetet i Bergen, Haukeland universitetssykehus og Stavanger universitetssykehus. Senteret skal stimulere til tverrfaglig forskningssamarbeid for å koble kunnskap og metodikk fra medisinsk kunnskap med kunnskap fra samfunnsvitenskapene, informatikk og matematikk. For å bidra til den faglige utviklingen av det nye senteret bidrar TMS med midler til forskningsprosjekter tilknyttet senteret. I 2021 ble tildeling av 6 mill. kroner til et forskningsprosjekt i regi av Helse Bergen avtalefestet.

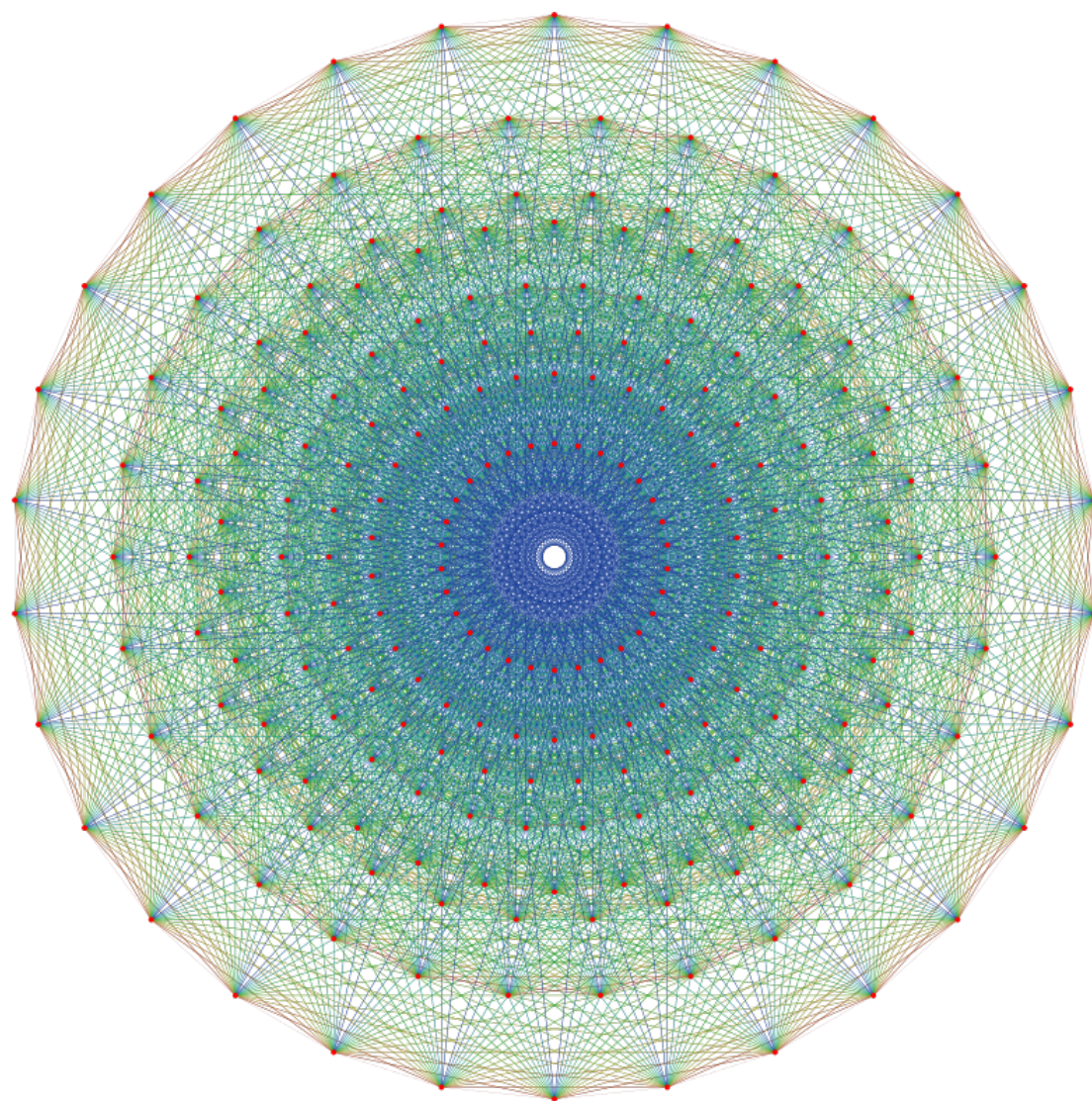
I 2022 har stiftelsen avtalefestet tildeling av:

- 4,9. kroner til prosjektet *Å lære og forutsi AMR evolusjonsveier ved bruk av hyperkubisk inferens*. Prosjektet ledes av Iain Johnston ved UiB.
- 6 mill. kroner til prosjektet *Overvåking og sporing av resistensgener i miljø- og kliniske prøver ved bruk av maskinlæring*. Prosjektet ledes av Randi Bertelsen ved UiB.

AMR: CAMRIAs ledergruppe: Foran fra v Randi Bertelsen, Nina Langeland, Ingrid Smith, bak fra v Iain Johnston, Karolina Poltorak, Stig Harthug. Foto Jørgen Barth/UiB

Forskning på antibiotikaresistens er så langt stiftelsens største tematiske satsing, med tildeling av 105 mill. kroner fordelt på 9 prosjekter. I tillegg bidrar mottakerinstitusjonene med betydelige ressurser og egeninnsats.

Tematiske satsinger; Matematikk

Stiftelsen har i samarbeid med Tromsø forskningsstiftelse etablert et nasjonalt matematikkprogram. Programmet består av to delprogrammer: en miljøstøttedel for forskere i ren matematikk i Norge og en del for rekruttering av én fremragende ung forsker i ren matematikk ved hvert av de fire samarbeidende universitetene. Satsingen ble evaluert i 2021 og gjennomgangen viser at fagmiljøene er styrket, og at satsingen har bidratt til økt mobilitet, synlighet og samarbeid innen feltet. I 2021 vedtok både Trond Mohn stiftelse og Tromsø forskningsstiftelse å videreføre satsingen. Trond Mohn stiftelse avtalefestet i 2021 videreføring av prosjektene ved Universitet i Oslo og Universitet i Bergen og i 2022 ble følgende tildeling avtalefestet:

- 6 mill. kroner til Fellesprosjektet «*Pure mathematics in Norway*». Prosjektleder er Gunnar Fløystad ved Universitetet i Bergen.

I perioden 2017-2022 har stiftelsen tildelt 49 mill. kroner til denne satsingen.

Eugenia Malinnikova, foto Rod Searcey

Elisabeth Stephansen-foredraget

Professor Eugenia Malinnikova, NTNU/Stanford holdt det aller første Elisabeth Stephansen-foredraget på Nasjonalt matematikermøte i Tromsø høsten 2022.

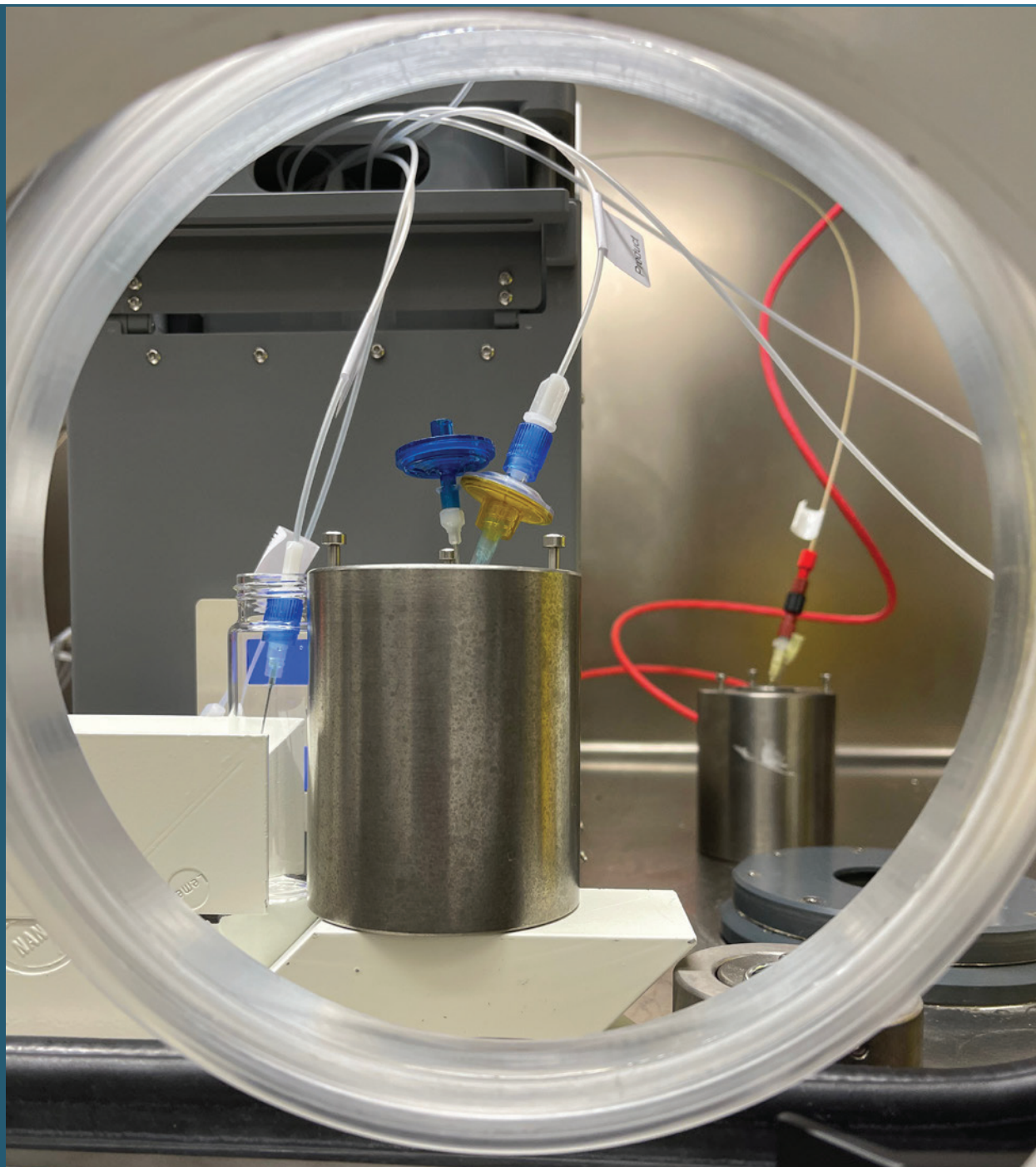
Foredraget har som formål å løfte fram en fremragende kvinnelig matematiker som inviteres til å presentere sin forskning på det Nasjonale matematikermøtet. Foredraget hedrer Elisabeth Stephansen, som var den første norske kvinnen som tok doktorgrad i matematikk (1896).

Tematiske satsinger; Infrastruktur

Som en del av forskningsprosjektene har Stiftelsen støttet større, kompleks forskningsinfrastruktur ved UiB og Helse Bergen. Stiftelsen har bidratt med midler til utstyr og kjernefasiliteter som MR-, CT-, PET-utstyr, NMR-spektrometer, Mohns kreftforskningslaboratorium, Digital Social Science Core Facility (DIGSSCORE) og Forskningsenhet for helseundersøkelser (FHU).

Siden 2013 har stiftelsen forvaltet en gave fra Trond Mohn på 250 mill. kroner som er øremerket Haukeland universitetssykehus og etablering av senter for partikkelterapi og utstyr. I perioden 2014-2017 har deler av avkastningen vært brukt til kompetansebyggende tiltak innenfor fagområdet proton/partikkelterapi, og totalt 33,5 mill. kroner er bevilget og utbetalt til tre prosjekter ved Helse Bergen og Universitetet i Bergen.

I 2018 ble gaven på 250 mill. og avkastning på denne i sin helhet stilt til disposisjon for Helse Bergen. Gaven skal benyttes til å anskaffe medisinsk utstyr. I 2022 har stiftelsen økt sin avsetning til dette formålet med 23 mill. kroner for å reflektere at Helse Bergen har disponert deler av avkastning. Så langt har stiftelsen utbetalt 183 mill. kroner til Helse Bergen. Resten vil bli utbetalt i løpet av de neste 2-3 årene.

IV. Organisering av stiftelsens arbeid og henvisninger til regnskapsloven

Ved utgangen av 2022 hadde stiftelsen syv ansatte. Trond Mohn stiftelse leverer også forretningsførsel til Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen.

Stiftelsen diskriminerer ikke kjønn ved ansettelser eller valg av styremedlemmer. Arbeidsmiljøet er godt og sykefraværet har over tid vært lavt. I 2022 var samlet sykefravær 18 dager (1,1%). Det har ikke forekommet skader eller ulykker i 2022. Stiftelsen forurensrer ikke det ytre miljø.

Styret har hatt syv møter i 2022 og behandlet 40 saker. En sak er behandlet på sirkulasjon. Stiftelsen har tegnet ansvarsforsikring for styret og daglig leder. Denne gir dekning for personlig erstatningsansvar for formueskade som sikrede kan ilegges på grunnlag av uaktsomhet. I henhold til avtale om forretningsførsel som stiftelsen har inngått med Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen er det tegnet formueansvarsforsikring for skade og tap som kan oppstå i forbindelse med utførelse av oppdraget. Forsikringene er tegnet hos Tryg forsikring.

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022 og har som formål å fremme virksomheters respekt for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, samt sikre allmenheten tilgang til informasjon. Loven gjelder for virksomheter som tilbyr varer eller tjenester i eller utenfor Norge og som ikke er definert som «små foretak» i regnskapsloven.

Det er gjort en vurdering av hvorvidt stiftelsens virksomhet, som består av kapitalplasseringer samt pengedonasjoner til definerte offentlige institusjoner og virksomheter, faller inn under kriteriet «tilbyr varer eller tjenester - også sett i lys av at «tilbyr» ikke nødvendigvis innebærer at det må ytes et vederlag for varen eller tjenesten. Stiftelsen har konkludert med at stiftelsen ikke

tilbyr varer eller tjenester og dermed ikke omfattes av åpenhetsloven og redegjørelsesplikten som følge av den.

Trond Mohn stiftelse støtter intensjonen med loven. Etske retningslinjer inngår i stiftelsens investeringsstrategi og etterlevelsen av disse blir årlig gjennomgått av ekstern tredjepart. Dersom lovgiver kommer med presiseringer eller endringer som tilsier at stiftelsens virksomhet likevel omfattes av åpenhetsloven vil stiftelsen innrette seg etter dette.

Den 1. februar 2023 godkjente Stiftelsestilsynet søknad om en presisering av stiftelsens formålsbeskrivelse som åpner for at stiftelsen kan tildele midler til forskningsinstitusjoner som geografisk er plassert utenfor Bergen også når samarbeid med forskningsutførende institusjoner i Bergen ikke er mulig.

Sveinung Hole fratrådte som daglig leder 14. februar 2023 og fra samme tidspunkt er Anne Marie Haga konstituert som daglig leder

Styret kjenner ikke til forhold for bedømmelsen av stiftelsens stilling og resultat av virksomheten som ikke framgår av balanse, resultatregnskap, noter og styrets beretning.

Stiftelsen mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av stiftelsens eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. I samsvar med regnskapsloven bekreftes det at forutsetningen for fortsatt drift er til stede.

Bergen 7. juni 2023

Asbjørn Strandbakken
Styreleder

Trond Mohn
Styremedlem

Margareth Hagen
Styremedlem

Karen Camilla E. Krakstad
Styremedlem

Eivind Hansen
Styremedlem

Ole-Bjørn Tysnes
Styremedlem

Morten Foros Krohnstad
Styremedlem

Anne Marie Haga
Daglig leder

Trond Mohn stiftelse

Postadresse:
Postboks 7150
5020 Bergen

Besøksadresse:
Ytrebygdsvegen 215
5258 Blomsterdalen:

post@mohnfoundation.no

Org. nr. 988 029 327

